

Boos of goddeloos?

Vraag: C.R. te L. vraagt of de vertaling van het Engelse 'wicked' door 'boze', zoals dat gebeurd is in de vertaling van Ezechiël 33:8-9 in de beschouwing van br. Boom (afgedrukt in eerdere jaargangen van 'De Morgenster') wel juist is. Hij meent dat 'goddeloze' beter is.

Antwoord: Het woord waar het om gaat, is 'rashach'. De drie Darby-versies hebben 'wicked' (Eng.), 'méchant' (Fr.) 'Gesetzlose' (Duits; Elberfelder).

Dit woord komt voor het eerst voor in Gen. 18:23,25: 'Zult gij dan de rechtvaardige met de goddeloze verdelgen? ... Het zij verre van U aldus te handelen, de rechtvaardige te doden met de goddeloze, zodat de rechtvaardige zou zijn gelijk de goddeloze; enz.' (vertaling N.B.G.). Hier blijkt al dat 'rashach' staat tegenover 'rechtvaardig'. Oorspronkelijk hoort dit woord thuis in de rechtsterminologie; 'rashach' is hij die het ongelijk aan zijn kant heeft, hij is schuldig. Dat blijkt ook uit Ex. 9:27, waar Farao tot Mozes zegt: 'Ik heb ditmaal gezondigd, de HERE is rechtvaardig, maar ik en mijn volk zijn schuldig' (N.B.G). In Deut. 25:1-2 heeft het N.B.G. ditzelfde woord ook vertaald door 'schuldig', terwijl de Statenvertaling heeft 'onrechtvaardig'. Zie ook Jes. 5:23.

Als het om de verhouding tot God gaat, zoals bijv. in Ps. 1:1,4-6 en op vele andere plaatsen, dan doelt het op de karaktertrek van de mens die niet met God rekt en Zijn gezag niet erkent. Het is ongeveer hetzelfde als wat in het Nieuwe Testament 'wetteloos' genoemd wordt. Zie o.a. Matth. 24:12, Rom. 6:19, 2 Kor. 6:14, 2 Thess. 2:7-8, 1 Tm. 1:9, Hebr. 10:17; 1 Joh. 3:4. Dan gaat het niet om overtreding van de wet van Sinai, maar om het doen van de eigenwil, om het onafhankelijk zijn van God. Dat noemt God zonde. In 1 Joh. 3:4 lezen we dan ook: 'zonde is wetteloosheid.' Volgens Darby kan men ook lezen: 'wetteloosheid is zonde'.

Etymologisch schijnt 'rashach' samen te hangen met een woordstam die 'los' betekent. In dit verband wil het dus zeggen: los op zedelijk en godsdienstig gebied, dus los van God, in zekere zin losbandig.

Uit dit alles blijkt wel, dat het moeilijk is een voor alle gevallen geschikt Nederlands equivalent te vinden. Ik ben het echter met de vraagsteller eens, dat 'boos' minder gewenst is als vertaling van 'rashach', omdat er een ander Hebreeuws woord is dat ook door 'boos' weergegeven wordt. Enige tijd geleden zijn we bij het vertalen van het Oude Testament naar de J.N.D-versie tot de slotsom gekomen, dat 'goddeloos' de voorkeur verdient, tenminste in de meeste gevallen.

J. Klein Haneveld